

คำกล่าวเปิดงาน

ดร. ชาริษา วัฒนเกส

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย

ในงานสัมมนาวิชาการประจำปี 2552 ของธนาคารแห่งประเทศไทย

“รับมือวิกฤตเศรษฐกิจโลก มองอนาคตเศรษฐกิจไทย”

“Coping with and Looking Beyond the Global Crisis”

ณ ห้อง Bangkok Convention โรงแรม Centara Grand at Central World

วันที่ 15 กันยายน 2552 เวลา 9.30 น.

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

ดิฉันรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มากล่าวเปิดงานสัมมนาวิชาการประจำปีของธนาคารแห่งประเทศไทยอีกครั้งหนึ่งในวันนี้

วิกฤตเศรษฐกิจโลกครั้งนี้มีความเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่ The Great Depression ที่เกิดขึ้นในช่วงกว่า 70 ปีมาแล้ว โดยสื่อหลายๆ แขนงตั้งชื่อให้วิกฤตครั้งนี้ว่า “The Great Recession” อย่างไรก็ตาม ในช่วงสองสามเดือนที่ผ่านมามาตรการการเงินการคลังภาครัฐทั่วโลกที่รวดเร็ว และ แข็งขัน มีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจโลกเริ่มเห็นสัญญาณของการทรงตัวหรือ Stabilization แม้กระทั่งในประเทศไทยเอง ตัวเลขทางเศรษฐกิจที่ดิ่งตัวรุนแรงในช่วงก่อนหน้านี้ ก็เริ่มมีสัญญาณที่ดีขึ้น

ขณะนี้ จึงเป็นเวลาที่เราต้องเริ่มมองไปข้างหน้า และคำถามสำคัญซึ่งดิฉันคิดว่า น่าจะอยู่ในความสนใจของทุกคนก็คือ หลังจากวิกฤตผ่านพ้นไปแล้ว สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจการเงินโลกจะมีความเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด และนโยบายเศรษฐกิจการเงินของประเทศไทยจะต้องมีการปรับเปลี่ยนและมุ่งหน้าไปในทิศทางไหนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น

นั่นคือที่มาของหัวข้อการสัมมนาวิชาการประจำปีนี้ เรื่อง “รับมือวิกฤตเศรษฐกิจโลก มองอนาคตเศรษฐกิจไทย” ซึ่งหัวข้อดังกล่าว เป็นประเด็นร้อนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องการสื่อสาร แลกเปลี่ยน และระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผ่าน

ผลงานการศึกษาทางวิชาการของบุคลากรภายในธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเศรษฐกิจไทย ในการเผชิญกับภาวะหลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก

ท่านผู้มีเกียรติทุกท่าน

การดำเนินนโยบายของธนาคารกลางต้องอาศัยการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของวิชาเศรษฐศาสตร์ โดยผู้ดำเนินนโยบายมีการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริงทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกัน นักวิชาการเอง ก็สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงของผู้ดำเนินนโยบายเพื่อนำไปพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ

ตัวอย่างเช่น ในช่วงภาวะเศรษฐกิจโลกถดถอยที่ผ่านมา รัฐบาลและธนาคารกลางทั่วโลกได้พร้อมใจลงเรือลำเดียวกัน ผ่อนคลายนโยบายการเงินและการคลังเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอย โดยมีรากฐานความคิดจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาคสมัยใหม่ที่เรียกว่า New Keynesian Macroeconomics ซึ่งพัฒนามาจากแนวคิดของ John Maynard Keynes ในช่วง Great Depression อีกทีหนึ่ง

ในบางประเทศ เช่นสหรัฐอเมริกา หรือสหราชอาณาจักร แม้ธนาคารกลางได้ประกาศลดดอกเบี้ยระยะสั้นจนกระทั่งเกือบหมดกระสุนแล้ว แต่ก็ยังมีความจำเป็นต้องกระตุ้นความต้องการใช้จ่ายใช้สอยต่อไป จึงได้ผ่อนคลายนโยบายการเงินเพิ่มเติมด้วยการเพิ่มปริมาณเงิน หรือที่มักเรียกกันว่า Quantitative Easing ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ทั้งสองประเทศยักษ์ใหญ่จำเป็นต้องผ่อนคลายนโยบายการเงินด้วยวิธีที่ผิดแปลกไปจากธรรมดาเช่นนี้ และเป็นที่แน่นอนว่า เหล่านักวิชาการจะได้ทำการศึกษาถึงความเหมาะสมและประสิทธิผลของการใช้นโยบายใหม่ๆ ที่อาจเรียกได้ว่า “นอกตำรา” เช่นการทำ Quantitative Easing ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์การเงินก้าวไกลไปอีกขั้นหนึ่ง

ในระหว่างที่ธนาคารกลางและรัฐบาลทั่วโลกกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤตเศรษฐกิจที่รุนแรงเป็นประวัติการณ์ ฟากนักเศรษฐศาสตร์ในรั้วมหาวิทยาลัยก็เผชิญกับวิกฤตเช่นเดียวกัน หากแต่เป็นวิกฤตความน่าเชื่อถือในศาสตร์ โดยเฉพาะกับข้อสงสัยที่ว่า องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคที่ได้ถ่ายทอดกันมานับร้อยปีนั้น ไม่สามารถช่วยเตือนล่วงหน้าถึงวิกฤตการเงินโลกที่กำลังคืบคลานเข้ามาได้เลยหรือ แม้กระทั่งสมเด็จพระ

พระราชินีอลิซาเบธที่ 2 แห่งสหราชอาณาจักร เมื่อครั้งเสด็จเยือน London School of Economics ยังทรงอดตรัสถามคณาจารย์ไม่ได้ว่า “Why did no one see it coming?”¹ และครั้นเมื่อเกิดวิกฤตขึ้นแล้ว นักเศรษฐศาสตร์ก็ยังคงตกลงกันไม่ได้ว่าจะใช้ตำราเศรษฐศาสตร์ใดในการแก้ปัญหา ทฤษฎีตลาดเสรีโดยปราศจากการแทรกแซงจากภาครัฐ ยังคงใช้ได้หรือไม่ และภาคการเงินมีความเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจริงอย่างไรสมควรหรือไม่ที่ภาครัฐจะใช้งบประมาณเข้าช่วยเหลือสถาบันการเงินหรือภาคธุรกิจใดธุรกิจหนึ่ง

ดังที่ดิฉันได้กล่าวไปแล้วว่า ผู้ดำเนินนโยบายจำเป็นต้องอาศัยหลักวิชาความรู้เป็นกรอบในการทำงาน ดังนั้น หากมีข้อสงสัยเสียแล้วว่าวิชาความรู้ที่มีนั้นอาจไม่เพียงพอ ก็ย่อมทำให้เกิดข้อกังขาในการดำเนินนโยบายไปด้วย แม้ว่าปัญหาเร่งด่วนในระยะสั้น คือการกระตุ้นเศรษฐกิจให้กลับเข้าสู่ภาวะที่มีการจับจ่ายใช้สอยเป็นปกติ แต่ในระยะยาว ปัญหาที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน คือ การเร่งพัฒนาเต็มเต็มองค์ความรู้ในส่วนที่ขาด เพื่อลดโอกาสการเกิดวิกฤตในอนาคต แต่ความรู้ส่วนใดเล่าที่ยังขาดหายไป ดิฉันคิดว่ามีอยู่ 2 ประเด็นที่นักวิชาการและผู้ดำเนินนโยบายได้ให้ความสนใจและถกเถียงกันเป็นวงกว้างในขณะนี้

ประเด็นแรก คือ เราจะสามารถพยากรณ์วิกฤตการเงินที่รุนแรงอย่างเช่น วิกฤต Subprime ที่เกิดขึ้นได้อย่างไร

ดิฉันเชื่อว่าทุกท่านคงไม่พอใจนัก หากนักวิทยาศาสตร์ไม่สามารถพยากรณ์ปรากฏการณ์ภาวะโลกร้อนเพื่อเตือนภัยเราแต่เนิ่นๆ หรือนักดาราศาสตร์ไม่สามารถประกาศล่วงหน้าได้ว่าจะมีอุกกาบาตพุ่งชนโลก แต่ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ปัจจุบันยังไม่มีนักเศรษฐศาสตร์คนไหนหรือ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ใด ที่สามารถตอบได้ว่าวิกฤตการเงินจะเกิดขึ้นเมื่อไร ซึ่งเราก็คงต้องยอมรับในระดับหนึ่ง เนื่องจากเศรษฐศาสตร์เป็นศาสตร์เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนเรา จึงอาจยากที่จะคาดการณ์ได้อย่างถูกต้องทุกกรณี

¹ อ้างอิงจาก <http://blogs.ft.com/arena/2009/07/28/economists-what-is-the-point/> และ <http://media.ft.com/cms/3e3b6ca8-7a08-11de-b86f-00144feabdc0.pdf>

อย่างไรก็ดี ในฐานะของผู้ดำเนินนโยบาย นั้นมิได้แปลว่า เราจำเป็นต้องยอมรับชะตากรรมโดยคุณฎี หากแต่ต้องเริ่มต้นด้วยการตั้งคำถามเสียใหม่ว่า สาเหตุและกระบวนการของการเกิดวิกฤตการเงินคืออะไร และตัวแปรใดจะช่วยให้ผู้ดำเนินนโยบายสามารถควบคุมปัจจัยต่างๆไม่ให้พัฒนาไปสู่วิกฤตการเงินได้ตั้งแต่เนิ่นๆ ซึ่งดิฉันคิดว่าองค์ความรู้ในการป้องกันไม่ให้วิกฤตการเงินเกิดขึ้นแต่แรกนั้น อาจจะสำคัญกว่าการมีเครื่องมือพยากรณ์วิกฤตเสียอีก

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เป็นที่น่ายินดีว่ามีกลุ่มนักเศรษฐศาสตร์ที่ได้ศึกษาถึงสาเหตุการเกิดวิกฤตทางการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานวิจัยที่ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ราคาของสินทรัพย์ทางการเงินต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นราคาหุ้นหรือราคาตราสารหนี้ เบี่ยงเบนออกจากค่าที่สอดคล้องกับปัจจัยพื้นฐานมากจนเกิดปรากฏการณ์ฟองสบู่ และอาจพัฒนาเป็นวิกฤตการเงินต่อไปได้ งานวิจัยในสาขานี้เรียกกันว่า เศรษฐศาสตร์พฤติกรรม (Behavioural Economics) ซึ่งกำลังได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็วในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา และได้ช่วยเพิ่มความเข้าใจในพฤติกรรมของนักลงทุน รวมไปถึงข้อจำกัดต่างๆในตลาดการเงิน

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยในแนวทางนี้จะช่วยเพิ่มองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อไป เพื่อผู้ดำเนินนโยบายจะสามารถนำบทเรียนที่ได้ไปปฏิบัติ เพื่อลดโอกาสการเกิดวิกฤตการเงินตั้งแต่ต้น

นอกเหนือจากความสามารถในการพยากรณ์โอกาสที่จะเกิดวิกฤตแล้ว องค์ความรู้อีกประการหนึ่งที่ยังขาดหายไป คือความเข้าใจในพัฒนาการของตลาดการเงิน วิกฤตการเงินในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ตลาดการเงินมีนัยสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจจริงเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งนำไปสู่คำถามที่ 2 ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางการเงินกับสถานะเศรษฐกิจจริง (Macro-Financial Linkage) มีลักษณะอย่างไร และอีกประการหนึ่ง นักวิชาการตลอดจนผู้ดำเนินนโยบาย ได้นำความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์นี้ ไปประกอบเสริมกับองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ทางด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคมากน้อยเพียงใด

เป็นที่น่าเสียดายว่า แบบจำลองเศรษฐกิจมหภาคที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน มีการกล่าวถึงปัจจัยตลาดการเงินอย่างค่อนข้างจำกัด และมักมองข้ามประเด็น

สำคัญเกี่ยวกับ กระบวนการส่งผ่านผลกระทบของนโยบายการเงินผ่านตลาดการเงินว่า ตลาดการเงินมี 2 บทบาท คือเป็นทั้งตัวกลางส่งผ่านที่สำคัญ หรือ อาจเป็นต้นกำเนิดของความผันผวนเสียเองดังเช่นในภาวะวิกฤตที่ผ่านมา นักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงหลายท่านจึงมีความกังวลใจค่อนข้างมากกับข้อจำกัดของแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์มหภาค และได้เรียกร้องให้มีการพิจารณาปรับปรุงกรอบทฤษฎี และการวิเคราะห์เชิงปริมาณกันขนานใหญ่ ซึ่งในฐานะของผู้ดำเนินนโยบาย ธนาคารแห่งประเทศไทยก็มีความความพยายามที่จะพัฒนาแบบจำลองโดยคำนึงถึงความเชื่อมโยงระหว่างตัวแปรทางการเงิน และเศรษฐกิจจริงเช่นเดียวกัน

มาถึงบัดนี้ ท่านผู้มีเกียรติหลายๆท่านอาจมีคำถามต่อไปว่า หากความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการยังไม่สมบูรณ์ แล้วผู้ดำเนินนโยบายควรจะมีหลักการใดในการทำหน้าที่

ก่อนอื่น ดิฉันอยากเรียนให้ทุกท่านทราบว่า ธนาคารกลางทราบดีถึงข้อจำกัดของแบบจำลองที่มีอยู่ จึงมีการใช้ดุลพินิจและประสบการณ์ของผู้ดำเนินนโยบายเข้ามาประกอบการตัดสินใจทุกครั้ง แต่ทว่าการใช้ดุลพินิจนั้น ไม่ได้แปลว่าสามารถทำนโยบายตามใจอย่างไรก็ได้โดยอิสระ หากแต่จำเป็นต้องอยู่ในบริบทของหลักการที่ดี ซึ่งที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น เรายึดมั่นใน 3 หลักการที่ดิฉันอยากจะเรียกว่าเป็น Robust Policy Principles อันประกอบไปด้วย (1) ความรอบคอบ (Prudence) (2) ความคล่องตัว (Flexibility) และ (3) การมองไปข้างหน้า (Forward-looking and proactive)

ความรอบคอบนั้นหมายถึง การที่ธนาคารแห่งประเทศไทยดำเนินนโยบายผ่านทางคณะกรรมการต่างๆโดยคำนึงถึงเป้าหมายหลายๆด้านประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็นเสถียรภาพทางด้านราคา เสถียรภาพของสถาบันการเงิน หรือเสถียรภาพในแต่ละภาคธุรกิจ ประกอบกับการประเมินความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆอย่างถี่ถ้วน การที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวิกฤต Subprime มากนัก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากความระมัดระวังในการบริหารความเสี่ยงที่มีสูงขึ้นมาภายหลังจากประสบการณ์วิกฤตการเงินเอเชียเมื่อสิบกว่าปีก่อน และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลจากการปฏิรูประบบการกำกับตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ระบบการเงินไทย จึงอยู่ในสถานะที่เข้มแข็งสามารถรับมือกับวิกฤตการเงินครั้งนี้ได้

ด้านความคล่องตัวนั้นหมายถึง การมีความพร้อมที่จะใช้นโยบายการเงินและเครื่องมืออื่นๆที่ธนาคารแห่งประเทศไทยมีตามกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างทันที่วงที่ยกตัวอย่างเช่น เมื่อคณะกรรมการนโยบายการเงินมีดุลพินิจว่าวิกฤตการเงินสหรัฐฯ ครั้งนี้มีแนวโน้มว่าจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยอย่างรุนแรง คณะกรรมการก็ไม่ลังเลที่จะผ่อนคลายนโยบายการเงินอย่างรวดเร็ว และมากกว่าที่ตลาดการเงินคาดการณ์ในช่วงแรก ด้วยความแน่วแน่ที่จะช่วยพยุงเศรษฐกิจ นอกจากนี้ เมื่อตระหนักถึงปัญหาด้านสภาพคล่องของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีความเปราะบางในภาวะวิกฤตเช่นปัจจุบัน ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงได้สนับสนุนให้มีการปรับปรุงโครงการประกันสินเชื่อ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีการปล่อยสินเชื่อให้กับภาคธุรกิจมากขึ้น นอกจากนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยยังจัดตั้งศูนย์ประสานงานแก้ไขปัญหาการปล่อยสินเชื่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาด้านสินเชื่อมีช่องทางแจ้งต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ความคล่องตัวในนัยนี้จึงเปรียบเสมือนการมองเห็นปัญหาและจัดการกับปัญหาอย่างรวดเร็ว และตรงจุดนั่นเอง

ส่วนด้านการมองไปข้างหน้า การทำแบบจำลองเพื่อพยากรณ์ความน่าจะเป็นและการทำ Stress test ของระบบสถาบันการเงิน ก็เป็นเครื่องมืออีกอย่างหนึ่งที่ช่วยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแนวโน้มทางเศรษฐกิจในอนาคต นอกจากนี้ หัวข้อในการสัมมนาในวันนี้ตลอดจนหลากหลายบทความวิชาการที่จะนำเสนอคงเป็นเครื่องมือได้อย่างดีถึงความพยายามของธนาคารแห่งประเทศไทยที่จะดำเนินนโยบายโดยคำนึงถึงภาวะแวดล้อมทางการเงินและเศรษฐกิจในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ได้เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินโลกถึงขั้นที่อาจทำให้แนวคิดการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาค และนโยบายกำกับดูแลสถาบันการเงินเปลี่ยนแปลงไป ในฐานะธนาคารกลางของประเทศ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องสนับสนุนงานวิจัยที่ทำให้ภาครัฐและเอกชนของไทยเกิดความเข้าใจในทิศทางการเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นด้วย

การสัมมนาในวันนี้และพรุ่งนี้จึงเป็นความพยายามที่จะสร้างองค์ความรู้ และวิเคราะห์ประเด็นสำคัญที่เป็นข้อสรุปหรือบทเรียนจากวิกฤตเศรษฐกิจในครั้งนี้ รวมถึงการประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจการเงินโลก ภายหลังประเทศต่างๆ ได้ใช้นโยบาย

การเงินและการคลังในลักษณะที่อาจส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจในระยะกลาง รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงินในตลาดการเงินโลก เพื่อเป็นการเตรียมตัวรับความท้าทายทางเศรษฐกิจ และหาแนวทางดำเนินนโยบายที่เหมาะสม

บทความในการสัมมนาครั้งนี้ มีทั้งสิ้น 5 บทความ ในบทความที่ 1 เรื่อง **อิทธิพลของปัจจัยทางการเงินต่อวัฏจักรธุรกิจไทย** เป็นความพยายามที่จะเติมเต็มองค์ความรู้ทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการเงินและภาคเศรษฐกิจจริง หรือ Financial Linkage เพราะในภาวะที่การวิจัยทางเศรษฐศาสตร์มหภาคกำลังพัฒนาไปในทิศทางใหม่ๆมากขึ้นนี้ ทางธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้คำนึงนอนใจ และได้มีการพัฒนาแบบจำลองและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ Financial Linkage อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับงานวิจัยชั้นนำระดับโลก โดยในขณะเดียวกันก็ได้คำนึงถึงลักษณะพิเศษของโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทย ที่มีกระบวนการส่งผ่านผลกระทบของนโยบายการเงินแตกต่างจากประเทศพัฒนาแล้ว

สำหรับบทความที่ 2 เรื่อง **แรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย: การส่งออกและทางเลือก** เป็นการทบทวนถึงความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจของประเทศต่างๆทั่วโลก โดยสำหรับประเทศไทยแล้ว ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบรุนแรงจากวิกฤตเศรษฐกิจโลกในครั้งนี้ คือความเชื่อมโยงทางการค้า อันสืบเนื่องมาจากการที่เศรษฐกิจไทยพึ่งพำกำลังซื้อจากต่างประเทศในระดับสูง แม้แต่ Paul Krugman นักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังชาวสหรัฐฯ ได้กล่าวอย่างติดตลกและเสียดสีไว้ว่า สำหรับวิกฤตครั้งนี้คงไม่มีประเทศใดที่จะสามารถหวังพึ่งการส่งออกให้เป็นแรงขับเคลื่อนนำเศรษฐกิจให้ฟื้นวิกฤตดังเช่นในอดีต นอกเสียจากว่าเราจะสามารถส่งออกไปนอกโลก ดังนั้น อาจถึงเวลาที่ไทยจะต้องหันกลับมาประเมินว่าการส่งออกมีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยขนาดไหน ในด้านใดบ้าง และเราจะยังมีทางเลือกอื่นนอกเหนือจากการส่งออก ที่จะเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจไทยหรือไม่ อีกนัยหนึ่งคือ ประเทศไทยสามารถพึ่งพาอุปสงค์ในประเทศแทนการส่งออกได้มากน้อยเพียงใด

ส่วน 3 บทความที่เหลือนั้นเป็นการมองไปข้างหน้า โดยเริ่มต้นจากการประเมินสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการเงินโลกที่จะเปลี่ยนไปภายหลังวิกฤตในบทความที่ 3 เรื่อง **ความท้าทายเศรษฐกิจและการเงินในโลกยุคหลังวิกฤต** ซึ่งเป็นยุคที่เศรษฐกิจโลก

ต้องเผชิญกับ ภาวการณ์เงินที่อ่อนแอ ตลาดสินเชื่อไม่ทำงานตามปกติ และผลของ มาตรการการเงินการคลังที่ภาครัฐทั่วโลกได้ดำเนินการไปในช่วงก่อนหน้าจนก่อให้เกิด ความเสี่ยงในระยะกลาง และระยะยาวจากการขาดดุลงบประมาณของภาครัฐ รวมถึง ความเสี่ยงด้านอัตราเงินเฟ้อจากการที่ภาครัฐอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเป็นจำนวนมาก เป็นต้น ซึ่งบทความนี้จะเป็นการปูพื้นนำเข้าสู่บทความที่ 4 และ 5 ในหัวข้อที่เกี่ยวกับ การ พัฒนาระบบการเงินที่มั่นคงและมีประสิทธิภาพสำหรับประเทศไทย และ นโยบาย เศรษฐกิจมหภาคของไทยในระยะปานกลาง ซึ่งบทความที่ 4 นี้เป็นความพยายามที่จะหา จุดสมดุลระหว่างประสิทธิภาพที่ได้จากการเปิดเสรีทางการเงิน กับความมั่นคงของ ระบบการเงินภายใต้กฎเกณฑ์ต่างๆ ในขณะที่บทความสุดท้าย เป็นการวางรากฐานการ ดำเนินนโยบายการเงินและการคลังที่เหมาะสมในอนาคตต่อไป

ท่านผู้มีเกียรติคะ

เช่นเดียวกันกับทุกปีที่ผ่านมา ในส่วนสุดท้าย จะเป็นการเสวนาระดมความคิด จากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน ในหัวข้อเดียวกันกับการสัมมนา ซึ่งก็คือ “รับมือวิกฤตเศรษฐกิจโลก มองอนาคตเศรษฐกิจไทย: Coping with and Looking beyond the Global Crisis” โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากหลากหลายวงการ ผนึกกำลังความคิด รวมถึงชี้ให้เห็นถึงแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้กับหน่วย เศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐที่มีความรับผิดชอบโดยตรงต่อการดำเนินนโยบาย ภาคธุรกิจ หรือภาคครัวเรือน เพื่อเผชิญกับประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของเศรษฐกิจภายหลัง วิกฤตการเงินโลกที่มีความรุนแรงที่สุดครั้งนี้

ดิฉันขอถือโอกาสนี้ขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้ให้ เกียรติมาเป็นผู้วิจารณ์และผู้ร่วมเสวนา มุมมองและวิสัยทัศน์ของท่านมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อ การสัมมนา ขอขอบคุณนักเศรษฐศาสตร์ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้ทุ่มเทใน การศึกษาวิจัย จนได้ผลตกผลึกเป็นองค์ความรู้ที่จะได้นำเสนอในวันนี้และพรุ่งนี้ เราคง ยังไม่มีคำตอบสำหรับทุกเรื่อง แต่อย่างน้อยก็เป็นความพยายามที่จะเพิ่มแสงสว่างส่อง ทางสำหรับการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการเงินของประเทศในระยะต่อไปในระดับหนึ่ง

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการสัมมนาในวันนี้และพรุ่งนี้ จะเป็นอีกครั้งหนึ่งที่องค์ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์จะมาบรรจบกับประสบการณ์ตรงในการดำเนินนโยบาย และเชื่อมโยงไปสู่ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจไทยต่อไป

ท้ายสุดนี้ ดิฉันขอเปิดการสัมมนาวิชาการประจำปี 2552 ของธนาคารแห่งประเทศไทย ในหัวข้อเรื่อง “รับมือเศรษฐกิจโลก มองอนาคตเศรษฐกิจไทย” ณ บัดนี้

ขอบคุณค่ะ